

Ende-ende

Országunk legészakibb vidéke, Suceava tartomány híres
fajái népműveléséről

★ ★

Párizsban ünnepezték be-
mátották a második világhá-
ború szejel-francia jeggyerba-
rdísgának emléket állító Nor-
mandie—Nyemen című, közös
produkcióban készült filmet.
A film vetítése után a közönség
teljesen ünnepezte a legendás-
híri vodszezed életben ma-
r

Csehszlovákia a világ há-
madik országa, amelyen
koralaku panoráma-mozi
kess. Az erre a célra épü-
pavilont május 9-én avatla-
tel Prágában. A filmek
egyidejűleg 22 gép vetíti.
mozi egész berendezését
Szovjetunió szállította.

radt tagjait. A közönség tapsa
közepette szovjet és francia re-
pülőstisztek vonultak az emel-
vényre.

Ezekkel a gondolatokkal hagytuk el a hetvégén az is-

kuldt. A tananyag mellett újabb ismeretekkel gazdagodtunk, a tanulás pedig nálunk nemcsak az egyén, de az egész társadalom érdeke.

Schreiner József
levelező

Ujabb felhőátvonulások, jó idő, bőséges napfény. Gyenge, hűvös szél. Hőmérsékleti értékek napközben 5—10, éjjel 0—5 f között. Mérsékelt dél-keleti szél. Reggeli párásság, köd képződés.

Szerda, március 2.

Rádióriport. 20: Hírek. 20.20: Jóéjszakát, gyerekek! 21: Iskola és élet. 22: Hírek. 22.30: Rómán kórusművek. 22.50: Szimfonikus költemény. 23.12: Éjszakai hangverseny. 23.52: Hírek.

● A hét filmjei

A tartományi mozivállalat
közül filmszínházaink alábbi
műsorát:

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: A rejtjel titka. NICOLAE BALCESCU filmszinház: Kard és kocka. HERBAK JÁNOS filmszinház: A szőlővány. CARAGIALE filmszinház: A vi-

har születtjei. IFJUSAGI film-színház: A sas tengeralttjáró. PROGRESUL filmszínház (Uj-arad): Mese a 12 találatról. SOLIDARITATEA filmszínház (Gái): A párbaj. MAKSZIM GORKIJ filmszínház (Mikela-ka): A szerelem varázsa.

A legújabbak dőlendően növekvő igényeinek kielégítésére törekednek a temesvári Ambalajul Metalic gyár dolgozói. A napokban négy új játék gyártását kezdték meg: óriáskerék, Trojka elnevezésű háromlvas kiskocsi, fehér miniatyagból készült repülőgépet és babakocsi. A gyermekek nagy öröme az új játékszernek rövidesen eljutnak az üzletkebe.

A lakuljon minél több rigmusbrigád

A dolgozó parasztság körében rövid idő alatt nagy népszerűségre tettek szert a rigmusbrigádok. Rajonunkban jelenleg 10 ilyen brigád működik. Műsoralkab az a törekvés érvényesülni, hogy bemutassák falvaink életének pozitív vonásait, de ugyanakkor ostorozzák, ami elavult és akadályozza a község életének fejlődését. Az egyik legjobb rigmusbrigád a vingai. Műsora élvezetes, szórakoztató és ugyanakkor a község életének legteljesebb kérdéseiben állásfoglalásra kéri a nézőket. A viadalmi-rescul rigmusbrigád is a jók közé tartozik.

Az utóbbi hónapokban azonban visszaszűrés mutatkozott. A koronavírus, világosi, csiszéri és kistratói rígmuszbrigád nem működik, noha volna rá lehetőség. Természetesen ehhez az szükséges, hogy az említett községekben a kultúrothonon vezetésre sokkal nagyobb figyelemmel és következetesebben foglalkozzék irányításukkal.

A rígmuszbrigádok működése mindenképp az ugynevezett alkotó munkaközösség tevékenységétől függ. Rendkívül nagy gondot kell fordítani arra, hogy a műsorba foglalt bírálat helyes és építőjellegű le-

gyen, ellenkező esetben a műsor nem éri el célját és csak ártthat.

Kétségtelen, hogy a téli hónapok során rajonunkban érezhetően javult a falusi kultúrelét, mind tartalmi szempontból, mind pedig a művelődési csoportok taglétszámának növekedése szempontjából. Az eddigi eredmények azonban nem maradnak a lehetőségek mögött. Az említett mulasztások több okból erednek. Egyes művelődési otthonok gyenge működését mindenképpől az magyarázza, hogy több tanügyi káder nem vesz részt iskolán kívüli munkában. Ugyanakkor a művelődési otthonok vezetői sok esetben nem kérik elég határozottan a helyi intézmények, mezőgazdasági egységek támogatását.

A mulasztásokért felelős a rajoni kultúrház is. Nem iránnyitotta és nem ellenőrizte eléggé következtessen, főleg gyengén tevékenykedő kultúr-oththonokat. Alapokban és na- gyobb körültekintéssel kell irá- nyítani a rajoni kultúrzházak- a művelődési oththonokat abba- a tekintetben is, hogy felku- tatók és értékesítők a helyi folklor. A község lakosai meg- ismerjék saját községük és a környék haladó történelmi ha- gyományait. Mindez elmélyíte- ni és eredményesebbé tenné a hazafias nevelést.

A színjátszók versenye, a márciusban kezdődő III. tartományi verseny megnövekedett feladatok elé állítja a rajoni kulturházat is. Arra kell törekednie, hogy a rajon művelődési otthonal eddigi tevékenységének felmérése után rendszeres, gyakorlati ellenőrzés és irányító munkával követhetesen eleget tegyen a feladatoknak.

ratlan a műkedvelők többsége. Ezen javítani lehetett volna, ha élénkebb, szorosabb kap-

ésos művészek és a művelődési otthonok vezetősége között. Másik mulasztás a maszkírozás rendkívül hiányos volta. Ezt tapasztalhattuk különösen a vingaak és a monostoriak előadásán. Általában sok a tennivaló a kosztümök, a díszletek és a színpadi kellékek helyes használataiban is.

Legtöbb együttes a javasolt színpadi művek jegyzékéből választotta az előadásra szánt darabot. A kovaszielciak, pan-kotaiak, kirtősliek, máccsálak igen helyesen olyan jeleneteket tizték műsorra, amelyek a kollektív gazdaságok felsőbbrendűségét példászzák, a magyar-
diak azonban olyan dara-
bot mutattak be, mely a kol-
lektivisták belső életét taglalja,
a községben azonban még nem
alakult kollektív gazdaság.

ttt kell megemlítenünk, hogy a művelési irányítók nem fordítottak kellő gondot arra, hogy a versenyen szavalók és felolvasók is részt vegyenek. A közégségi szakaszon rendkívül kevés szavaló, felolvasó jelentkezett és művelési felkészültségük nagyon gyengének bizonyult. Mindössze a mácsai M. A. X. Georgehe szavaló és a mon-doriak Rujan Dragita felolvasó nevét említhetjük a jobbakközött. Tudni kell, hogy azok a salmájászók egyáltalán, amelyek első helyen végeztek, csak is úgy vehetnek részt a rajoni versenyen, ha két szavalóval és két felolvasóval is jelentkeznek.

Mostoha sorsra jutott kulturesoportok

Ma már rajonunk legtöbb falusi tánccsoportjában együttesen vesznek részt román, magyar, német és más nemzetiségű emberek.

Mostoha sorsra jutott kulturesoportok

Ma már rajonunk legtöbb falusi táncsoportjában együttesen vesznek részt román, magyar, német és más nemzetiségű emberek.

**együk állandóvá és színvonalasabbá
éki műkedvelő együttesek tevékenységét**

szl kulturotthonokra
özött, az a feladat há-
tevékenységekkel hoz-
lak a mezőgazdaság
átalakításához, a
szocialista egységek
sz, segítsék a falu
népét az előtte álló
feladatok megoldá-
sálatuk ugyanakkor,
szocialista hazafiság és
nemzetköziség szelle-
veljék a falvak lako-
gítsák szocialista ön-
alakítását.

...kban a közművelődés-
séget a párt és kor-
előzte feladatokról szem-
ssal végeztek és ál-
haznált fel a tá-
kat. Ezenkívül a javu-
a műkedvelő csoport-
mbeli növekedésében,
ig a vidéki kultur-
termi gazdagodásá-
onunkban 36 kultur-
ködik és valamennyi-
n egy, vagy több mű-
csoportja. Említésre
is, hogy legtöbb cso-
lékszáztól művészi ok-
lakozik. A népművé-
l mellett működő
tanfolyamon közel
sz művészeti irányított
kl.

zámú együttes
jó műsor

ban jelenleg 24 fa-
kar működik. Közülük
y nagylétszámú együtt-
vet a rajon határain
mernek. Ebbe a cso-
rtozik a vingai, sági,
kovaszinci, kiúti és
karok.

sor összeállításában a
monok vezetésével fi-

gyelembe vették a felsőbb szervek utmutatását. Így a műsorban helyes arányban helyet kaptak a pártól, a hazáról, a bekeharcról szóló témadagok. Az olyan közsegkeben, ahol még nem fejeződött be a mezőgazdasági szocialista átalakítás, mint például: Kürtösön, Mácsán, Pankotán, az énekeknek olyan énekeszámokat ízték műsorukra, amelyek arra lelkiesítik a dolgozó parasztságot, hogy beleépjenek a kollektív gazdaságba. Másból azon-

ban, mint Kovassinon, Magyarán a kultúrothron vezetésé-
gelygelymen kívül hagyta ezt
a fontos tényezőt.

Az énekkarok műsorának köz-
kel negyven százalékat általá-
ban népdalok alkotják. A ro-
mán népdalok mellett műsor-
ba iktatták az együttélés nem-
zetiségek és a Szovjetunió né-
peinek dalait is.

A művelődési otthonok veze-
tőségé foglalkoztak az éne-
kkarok taglétszámának növelé-
sével is. Kürtösn például az
elmúlt év októberében hatvan
tagú korus működött, az éne-
kesek túlnyomó többsége a
tanügyi káderek közül került
ki. Jelenleg az énekkar lét-
száma meghaladja a 120-at és

paraszt. Sok helyen, mint például Vladimircsuc, Szentpálon, Zádorlakon hosszúas ténlegesség után ismét életre keltették az énekkarokat, megkezdődtek a próbák és az előadások. Érthetően azonban, hogy miért csökkent a lelkesedés a 120 tagu sági vegyeskarnál, amely az elmúlt évben a tartományi versenyen második helyezést ért el. Podosin Elena kulturothron igazgatójának és

Róth Mátyas körüzevezetőnek késedelem nélkül intézkednie kell, hogy feltekintse az érdeklődést a kulturmunka iránt.

Elemelve a helyi lehetőségeket, arra a megállapításra jutunk, hogy más községekben, például Hőrsen, Nagyrátoson, Monostoron, Sofronyán, Újzámán is alakítható énekkar.

A szervezési munkába be kell vonni a helyi tanügyi kádereket, hogy még a téli időszakban, ha kis létszámmal is, de megalkuljanak az énekkarok.

A műkedvelő színjátszás örvendetes fejlődése

A falusi színijátszás fejlődését jelentősen előmozdította az L. L. Caragiale biennális verseny. Az előkészületeket a múlt év őszén kezdték. Ebben az időszakban új együttesek alakultak, a régiakat ismét életre keltették, a műsorokra a mai élet kérdéseivel foglalkozó darabokat írtak. Az előkészületeket azzal is biztosították, hogy tizenhat művészi vezető tanfolyamra küldték Temesvárra. Ugyanakkor az arad-i Alaml Színház több színművészt is segítséget nyújtott a vidéki műkedvelő együtteseknek. A községek közötti verseny eddigi eredményei megmutatkoztak a versenyben való részvételben: a műsorválasztásban, valamint abban, hogy felszínre került több tehetséges vidéki műkedvelő színijátszó.

A verseny felhívta a figyelmet a falusi színjátszás néhány jellegzetes hibájára is. Mindenekelőtt a színpadi mozgásban, a szerepalakításban já-

Növelik a konyhakerti növényekkel bevetett területet

A zádorlaci kollektív gazdaságban az elmúlt évben mindössze öt hektáron termesztették a zöldségeket. Ebben az évben már 30 hektáron ültetnek konyhakerti növényeket. Jelenleg a gazdaságban a konyhakerti brigád fejtli ki a legnagyobb tevékenységet. Készítik a melegágyakat, vetik a különböző zöldségmagvakat, 850 négyzetméter melegágyon nevelik majd palántákat. Ebből 450 négyzetméter már el is készítették és bevetették. A gazdaságban 300 négyzetméteren termesztnek koral primör uborkát. Az idejében elvetett uborkán már szépen nőnek a levelek.

Mindez arról tanuskodik, hogy a zádorlaci kollektív-tak szeretettel foglalkoznak a zöldségfélék termesztésével, mert tudják, hogy ez jó jövedelmet biztosít majd a közös gazdaságnak és emellett elősegíti a városi dolgozók friss zöldségfélével való ellátását.

Általánosítsuk a jó módszereket

A könnyű- és élelmiszeriparban tevékenykedő IMSz propagandisták tanácskozásának margójára

Az IMSz városi bizottsága, elemezve az IMSz szervezetekben folyó politikai oktatást és figyelembe véve az IMSz városi konferenciáján, elfogadott határozatokat, tanácskozási tartott a könnyű- és élelmiszeriparban tevékenykedő propagandisták részvételével.

A Teba gyár IMSz alapszervezetének propagandistája, Ciorba Ana beszámolt olvasott fel az alapszervezetükben folyó politikai oktatásról. Beszámolójában hangsúlyozta: ahhoz, hogy a propagandista jó előadást tartasson, alaposan fel kell készülnie, ismernie kell a marxista-leninista tanokat.

Figyelembe véve a politikai oktatás fontosságát — mondotta — szükséges, hogy a leckeiken kívül különféle akciókat szervezzenek a politikai tanfolyam résztvevőivel, hogy a fiatalok fokozottabban hozzájáruljanak az RMP KV 1959 de-

cember 3—5-i plenáris üléséből adódó feladatok teljesítéséhez. Így annak érdekében, hogy minél több acélt gyártassanak acélműveink, a politikai kör tagjai több alkalommal ócskavas gyűjtést szerveztek. A politikai oktatás képezi az összekötő kapcsot az elmélet és a gyakorlat között. Ennek igazolására az előadó Mos Ana példáját említtette, aki régebben lemaradt a termelési feladatok teljesítésében. A körben tanult anyag nagy hasznára volt, s így ma már nemcsak, hogy utolérte a többiekét, de élménykasszá vált. Azt is elmondta a felszólaló, hogy a kör 32 résztvevője közül csupán 17-en voltak IMSz tagok. A kör eredményes munkáját igazolja, hogy a többi 15 fiatal is kérte felvételét az IMSz tagok sorába. Nagy sikerrel járt annak a módszernek a kiterjesztése is, hogy a jól felkészült propagandisták vegyék át a gyengébben működő körök irányítását.

A továbbiakban Murgaci Eugénie propagandista, a December 30 gyár dolgozója emlékedt szövege. Hozzászólásában rámutatott arra, hogy tanulmányi körben a politikai oktatási év megkezdésekor sok fiatal nem látogatta rendszeresen az előadásokat és a szemináriumokat. Most 90—95 százalékos a látogatottság, a fiatalok rendszeresen részt vesznek az órákon, a szemináriumon bekapcsolódnak az előadott anyaggal kapcsolatos kérdések megvitatásába.

Alapszervezetükben — mondotta Marcu Cornelia, a Vöröcs Triko gyárból — a politikai oktatás eredményessége a tudományos világnézet kialakításában érezhető leginkább. Az oktatás kézzel fogható eredményei megmutatkoztak a termelésben is. Számos fiatal élmes, Pasca Rodica, Barabula Livia, Pontea Eva elismerések és sokan mások a politikai oktatáson tanult ismereteket igyekeztek minden-

napi munkájukban alkalmazni. Különböző akciókat szerveztünk a politikai kör résztvevőivel, így közös mozilátogatást. Több mint 70 fiatal vett részt a mozilátogatásokon.

A politikai oktatásban elért eredmények számbavétele mellett a hozzászólók rámutattak a még megmutatózó hibákra is. Ezzel kapcsolatban Constantin Dumitru elvtárs az IMSz tartományi bizottságának instruktora hangsúlyozta, hogy ki kell különböztetni a politikai oktatás helytelen módszereit. Így például vannak még olyan propagandisták, akik nem vesznek részt az előkészítőknél, ennek következtében készülletlenül jelennek meg a körben, ott csak felolvassák a leckét. Így történt ez a többi között a Vágóhidon, a Libertatea gyár kapta részlegén és máshol is.

A hozzászólások tanulságait összefoglalva, Constantin Dumitru elvtárs hangsúlyozta, mennyire fontos a leckék előkészítése. A leckék legyenek kifejezőek, tartalmuk álljon magas eszméi szímvonalon, kapcsolják össze az elméletet a termelési kérdésekkel, említsenek meg konkrét példákat a munkahelyről. Mindezek figyelembevételével elvárjuk, hogy a politikai oktatás az ifjúság kommunista nevelésének igazi iskolájává váljék.

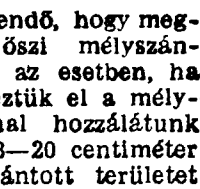
Derban Liviu az IMSz városi bizottságának titkára

Mezőgazdasági naplár

MÁRCIUSRA

A mezón

Március a mezőgazdasági munkák kibontakozásának ideje. A talaj vetés alá való előkészítését nagy gondot kell elvégezni, mert ettől függ a jó termés. Vetés előtt az első teendő, hogy megboronáljuk az őszi mélyszántásokat. Abban az esetben, ha őszi nem végeztük el a mélyszántást, azonnal hozzátűnk a szántáshoz, 18—20 centiméter mélyen, a felszántott területet még aznap boronáljuk. Vetés előtt csak akkor hengerelünk, ha a talaj igen porhanyós és száraz. Ilyenkor a henger után tövisboronát kapcsolunk. A tényereket ismételtén bebizonyították, hogy a koral vetés gazdag termést biztosít. Márciusban lehet vetni a mákot, a borsót, a takarmányborsót, az árpát, a zabot, a repcét, a lucernát és a lóherét. A hó vége felé elvetethetjük a lent és a napraforgót is. Kollektív- és állami gazdaságainknak nagy figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy a különböző növényfajtákat olyan területre vessék, ahol azok a legjobb termést eredményezik. Nagy figyelmet kell fordítani az ipari növények, mint kukorica, dohány, kender, napraforgó vetésterületeinek kiválasztására is. Annak érdekében, hogy ebben az évben minél nagyobb terméshozamot biztosítsunk, szükséges,

hogy mezőgazdasági egységeink vezetői a hónapban is nagy figyelmet fordítsanak a talajjavításra, a földek istállótrágyával való leszőrésára.

Igen fontos tényező az őszi vetés ápolása is. Ellenőrizni kell, hogy a vetés hogyan telelt s ennek arányában műtrágyával serkentjük fejlődését. Ott, ahol gyengébb a talaj, vagy esetleg fagykárt szenvedett a vetés, több műtrágyát használunk. Annak érdekében, hogy a széles márciusi napokban megőrizzük a talajnedvességet, a sorokra merőlegesén csillagboronával megboronáljuk a vetéseket. Ott azonban, ahol a vetés még nem eresztett elég jó gyökert, nem szabad boronálni, mert ezzel komoly kárt okozhatunk.

A zöldséges kertben

A konyhakerti melegágyak készítése egész hónapban folytatódik. Már elvetethetjük a paradicsomot, kékparadicsomot, paprikát. Kint a szabadban a vöröshagymát, fokhagymát, stb. A konyhakerti melegágyaknál nagy figyelmet kell fordítani a palánták ápolására. Úgyelni kell arra, hogy a palánták talaja aligandon porhanyós legyen, kötelező művelni a melegágyak szellőztetése és hőszabályozása. Csakis állandó, szárazur munkával biztosíthatunk koral fejlett palántákat.

A palánták áttáplálását (pikírozást) tápkockákba, vagy új melegágyakba akkor kell elvégezni, amikor ezek már 2—3 valódi levelet hajtottak. Úgyelni kell arra, hogy az áttáplálást olyan időben végezzük, amikor a hőmérséklet legalább 8—10 fok. A hó vége felé hozzá kell látni a palánták edzéséhez, vagyis a hidegebb hőmérsékletre való hozzászoktatásához. Ezt úgy végezzük, hogy hűvösebb napokon is, vagy este és reggel nagyobb szellőztető rést hagyunk, vagy teljesen kinyitjuk a palántákat.

Annak érdekében, hogy a konyhakerti palántáknak jó talajt biztosítsunk, a konyhakertészeti növények természet-

sére szánt területen már a hó első napjaiban megkezdjük a boronálást. A hó elején el kell vetni a spenótot, salátát, sárgarépát, zellert, retek, stb. Az őszi vetett zöldségfélék fejlődését műtrágyával serkentjük.

A gyümölcsösben

Mihelyt a föld felülte kisse megzikadt, hozzátűnk a gyümölcsfák és gyümölcs-éserjék illesztéséhez. Először ültetjük a málnát, egerest, aztán a keménymagu gyümölcsöket termő fákat (cseresznye, meggy, szilva), végül a díófát, almát, körtefát és birsalmát. Abban az esetben, ha őszi a fák között nem ástunk, vagy szántottuk fel, ezt most kell elvégezni, még pedig úgy, hogy a szántással, vagy ásással egyidőben istállótrágyát juttatunk a földbe. Ebben a hónapban folytatjuk az előző hónapban megkezdett metszést és permetezést. A hernyózással párhuzamosan a fák kérgéről letakarítjuk a zuzmót és a mohát, a törzset pedig bemészeltjük. A gyümölcsösökben már ebben a hónapban elkészítjük a késő fagyok elleni védezőszközket.

A szőlő nyitását a hónap végén kezdjük, amikor már nem kell tartanunk a késő kemény fagyoktól. Ha későn nyitjuk ki a szőlőt, "kipálílnak" a rügyek. A metszést a szőlőben azonnal a nyitás után megkezdjük. Megújítjuk az őszi metszéseket. Levágjuk a osonkokat, letakarítjuk a szőlő hajtát és a kisebb hajtásokat a tőke fejről. A fiatal telepítéseken (második és harmadik évben) a hiányokat oltványokkal pótoljuk.

A juhok tavaszil ellése nagyreszt ebben a hónapban zajlik le. A vemhes juhokak ugyanugy etetjük, mint a mult hónapban, vagyis jómőnősségi és kis tömegű takarmánnyal, ügyelve arra, hogy ne hízzanak meg túlságosan. Az ellés utáni első napokban a kis bárányokat anyjuk mellett hagyjuk és megfigyeljük, szopnak-e elegendet.

Az állatok gondozása és takarmányozása

A juhok tavaszil ellése nagyreszt ebben a hónapban zajlik le. A vemhes juhokak ugyanugy etetjük, mint a mult hónapban, vagyis jómőnősségi és kis tömegű takarmánnyal, ügyelve arra, hogy ne hízzanak meg túlságosan. Az ellés utáni első napokban a kis bárányokat anyjuk mellett hagyjuk és megfigyeljük, szopnak-e elegendet.

Az aradi Állami Színház műsora

Szerdán, március 2-án, fél 8 órakor: Lingá poarta Brandenburg (bemutató előadás). Csütörtökön, március 3-án, fél 8 órakor: Lingá poarta Brandenburg. Szombaton, március 5-én, fél 8 órakor: Lingá poarta Brandenburg. Vasárnap, március 6-án, fél 8 órakor: Marea aventurá a lui Tom Sawyer, fél 8 órakor: Lingá poarta Brandenburg. Csütörtökön, március 10-én, fél 8 órakor: Lingá poarta Brandenburg. Szombaton, március 12-én, fél 8 órakor: Marea aventurá a lui Tom Sawyer. Vasárnap, március 13-án, fél 8 órakor: Lingá poarta Brandenburg. Az előadások pontosan kezdődnek. Jegyek a színház pénztáránál.

A December 30-gyárban mind jobban kiterjed a köcsönös segítségnyújtás. E kezdeményezés egyik előharcosa Banciu Emilia, az 1.—2. szövede élenjáró dolgozója, aki önzetlen segítségben részesíti gyengébb felkészültségű társait.

Rendkívüli szimfonikus hangverseny

Az aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara csütörtökön, március 3-án este 8 órakor rendkívüli szimfonikus hangversenyt rendez a Kulturpalota nagytérében.

Műsoron: S. Todut: III. „Ovidius” szimfonia (bemutató); F. Mendelssohn — Bartholdy e-moll hegedűverseny; Saint-Saens: Bevezetés és Rondó capricioso hegedűre és zenekarra (Aradon először); Liszt: Les Préludes szimfonikus költemény.

Vezényel: Jan Hugo Huss. Közreműködik: Ruha István hegedűművész (Kolozsvár), a moszkvai, bukaresti és párisi versenyek kinttettje.

A szputnyikok, a művészet és az érzések

ILJA ERENBURG

Nemrég cikket írtam a Kom-szomolszkaja Pravdában. Egy leningrádi diáklány levele választom, aki leveleiben barátjáról, egy másfél éves művelő ifjúról ír. Ez az ifjú — foglalkozására nézve mérnök — azt állítja, hogy az atomenergia korszakában a művészet túlhaladott állapont, éppen ezért nem érdemes Alexander Blok verseit olvasni, sem pedig az Ermitázs képeit nézegetni. A diáklány leveleiben meg azt is elmondja, hogy az ifjú véleménye szerint a művészet a köztük lévő kapcsolatot is bonyolítja, mert a szerelmek sokkal egyszerűbbnek kell lennie, és semmi értelme sincs, hogy az ember a saját szerelmét Csehov elbeszéléseinek a szemüvegén keresztül nézze. Szerinte ez a tény a Komosz megközelítésével nem egyeztethető össze. A lány levele engem arra késztetett, hogy elgondolkozzam a művészetnek ama szerepéről, amelyet az az érzelmek nevelésében szovjet társadalmunkban betölt. Hosszu elmélgetésem és a levélben közölt öt idézet, visszhangot keltettek az ifjúság körében. A Kom-szomolszkaja Pravda négy egymásután következő száma egész oldalakat közölt az ifjú olvasók beérkezett leveleivel. Száz levelet én is kaptam, de sok levelet küldtek az újság szerkesztőségébe.

A vitában a legtöbb olvasó a lány pártjára állt, ugyanakkor azonban a lap olyan leveleket is közölt, amelyek a mér-

nököt pártolják. En a magam részéről mély elégtételt éreztem azért, hogy az olvasók többsége helyeselte a véleményem, a mérnök álláspontját pedig primitívnek és korlátozónak tartotta. A Kom-szomolszkaja Pravda egyik ifjú olvasója például odaig ment, hogy így kiáltott föl: „Az embernek a Komoszban is szüksége lesz líliomcsokkal!”

Bármennyire is fejlett egy társadalom a tudomány és technika területén, az érzések hiánya mégis szellemi szegénységhez vezet. Az utolsó negyedszázad fejleményei csak megerősítik a kijelentést. Senki sem mondhatja azt, hogy a hitlerista Németországban a tudomány és a technika nem volt fejlett. De ha az irástudatlan olasz parasztok, valamelyik náci egyetemnek a megszűlő egyenruhájába öltözött docenseivel találkoztak, az volt az érzésük, hogy vadállatokkal állnak szemben. Ma már nem érthetjük meg azt, hogy egy fiatal társadalom melegegység csupán a tudomány fejlesztésével s ugyanakkor elhanyagolja a művészetet. A hellénisztikus korszakban, az exact tudományok — a matematika, fizika, csillagászat — virágkorukat élték, ugyanakkor azonban a művészet már hanyatlani kezdett. Az igazi művészeteket Eurippidesszel Sophokllesszel s Aischkhillussal együtt temették el. Később a

régi szobrászat is leledésbe merült; a görögök már sorozatosan gyártottak az olyan szobrokat, amelyekkel a rómaiak kevéssé lelett izlést igyekeztek kielégíteni. A hellénisztikus korszak tehát a régi Görögország művészetének alkotóját jelentette.

Mi most, a Szovjetunióban, társadalmunk ifjúságának éviében élünk, amelyeknek senmi közük sincs az óragkori elgyengüléshez. Ma már az egész világ tudja rólnk, hogy unak indíthatjuk a Föld, a Hold s a Nap mesterséges bolygót, sőt arra is képesek vagyunk, hogy a Vénusz és a Mars mesterséges bolygót is elindítsuk. E sok-sok tény elgondolkoztatta a nyugati csillagászokat és politikusokat. A szomorú rasonban az, hogy ezek az emberek nem gondolkoznak eleget egy másik problémán, és pedig azon, hogy mielőtt a szputnyikot utjára indítottuk volna, mi az ifjúságot olyan szellemben neveltük, hogy ma nem csak az orosz és szovjet ifjúság van nálunk rengeteg olvasója, hanem az olasz Moraviana is több olvasója van nálunk, mint Olaszországban. Nálunk a könyv elsőrangú szükségessé vált. A szimfonikus hangversenyeket a fiatal munkások ezrei látogattak. Nemrégiben Marquet francia tájképlestőnek kiállítását nyílt nálunk. A látárol naponta nyolcezer ember nézte meg s összesen negyedmillió látoga-

tója volt. Ez a tény azt bizonyítja, hogy a szputnyikok nem akadályozták meg a földönélő embereket abban, hogy élvezzék a művészetet.

Azok a fiatalok, akik a mérnök pártjára állnak arra intenek bennünket, hogy szűzlődnek nemcsak a Szovjetunió tértképén vannak, hanem az emberek szívében is. De — bár arról meg vagyunk győződve, hogy a Szovjetunióban több szűzlőd van, mint a nyugati államokban — ugyanakkor azt is biztosra veszem, hogy nálunk a szívekben kevesebb szűzlőd van, mint náluk.

Az anyagi jólét még nem minden. Az is biztos, hogy az anyagi jólét bizonyos fokának elérése nélkül nincsenek meg a kulturális fejlődés feltételei, de amikor Amerikában voltam, meglepetéssel tapasztaltam, hogy az amerikaiak, akik a munka megszervezésében nagy hozzájárulást tettek tanuságot, nem tudták mit kezdeni a szabadidejükről. Azt hiszem olyan korszakban élünk, amikor a „szabadidő” fogalma maga is változón megy át.

Ha a munkaidő alatt az ember előrelátásig dolgozik, akkor a „szabadidő” csupán teljes nyugalmat jelenthet. Valami kor a mestere, a fazekas, az ács naponta tizenhat órát dolgozott, ugyanakkor azonban az általa kidolgozott tárgyakba valamit hozzáadott a maga egyéniségéből. Az a fazekas, aki megformált egy edényt, ha nehezen is dolgozott, mégis érezte a teremtés örömeit. S amikor nehéz munkáját befejezte, kiment az utcára, hogy

elmúljon a zsibbadtság a lábából. Vele összehasonlítva a mai munkások sokkal több szabadideje van.

Ez okból a szabadidő az unalom forrása is lehet, ugyanakkor azonban lehetőség nyílik a teremtő tevékenység kifejlesztésére. Több ízben elmondtam már, hogy a reggelyolvasás, a zenehallgatás vagy a festmény megsejtelése — alkotó tevékenység. Minden regényolvasó az íróhoz hasonló munkát végez, a regény szövegét, mondait párbeszédek, leírásait saját képzeletével gazdagítja. Valaki megírta már azt, hogy a földön annyi Hamlet létezik, ahány Hamlet a színpadon játszott. En ehhez még azt fűz-ném hozzá, hogy annyi Hamlet létezik, ahány néző követi tragikus sorsát.

Az új társadalomban a szabadidő az egyéniség szerves teremtő fejlődésének alapja lehet, Francia és más újságokban különböző tervekkel olvas-tam arról, hogyan jutnak el az emberek a Marsra vagy a Vénuszra. Kár, hogy az ilyen témákról írók nem teszik föl maguknak azt a kérdést: Ilyenek lesznek az emberek, akik eljutnak más bolygókra. Az biztos, fontos, hogy eljussanak más bolygókra, de véleményem szerint éppen olyan fontos az is, hogy az odaérkező emberek igaz emberek, sokoldalú egyéniségek legyenek. A mi idői irtal-mának ez a feladata.

(Folytatása a 4-ik oldalon)

A PRECIZIA

kisipari termelőszövetkezet
Liszt Ferenc utca 16. szám alatt

megnyitotta új órák, látszerész és ékszerész részlegét.

Mindenemű javításokat és átalakításokat gyorsan és pontosan készítenek.

Jól öltözhetsz, ha az „Artex”

szövetkezet
rendelődészdídn

készíteti ruháit!

Hozott és a szövetkezet anyagából készítünk férfilöltönyöket, női kosztümöket, kabátokat, ruhákat, ballonkabátokat, kötöttárukat, feherneműt

Gyermekekről és kalapokat

külön osztályokon

készítünk

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2-4. szám. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 16-92, 35-69. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Típus: I.O.I.L. Arad